

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 24.11.2025)
2. Конвенція ООН проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text (дата звернення: 24.11.2025)
3. Задорожній О.В. Міжнародно-правові стандарти боротьби з корупцією. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі* : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. (Київ, 9 груд. 2016 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. С. 49–55. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/24d5bdf2-0286-45e8-bcbb-53bdc07e75d6/content>
4. Копчак Т. С. Правовий статус особи та боротьба з корупцією в Україні. Харків, 2018. С. 27–49.

Громико Олександра Євгенівна,

здобувачка вищої освіти Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Лавренко Дар'я Олександрівна, старший викладач кафедри теорії держави та права Дніпровського державного університету внутрішніх справ

КОРУПЦІЯ ЯК БАР'ЄР ДЛЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

У сучасних геополітичних умовах корупція в Україні перетворилася з внутрішньої проблеми на прямий виклик євроінтеграційним процесам. Від ефективності боротьби з нею безпосередньо залежить виконання країною ключових вимог Європейського Союзу, серед яких – верховенство права, дієвість антикорупційних органів та прозорість державного управління. Системна корупція уповільнює адаптацію національного законодавства до стандартів ЄС, знижує довіру міжнародних партнерів та компрометує політичну волю до проведення необхідних реформ. Таким чином, аналіз корупції як бар'єру для євроінтеграції є не лише актуальним, але й ключовим для розуміння сучасних викликів та перспектив європейського майбутнього України.

Проблема протидії корупції завжди викликала науковий інтерес у вчених. Серед науковців, які зробили значний внесок у розв'язання питань щодо протидії корупції, хотілося б відзначити О. Бусол, О. Дудорова, О. Костенко, В. Лукомського, Є. Невмержицького, М. Мельника, О. Терещука, О. Шевченко та інших.

Корупція залишається однією з найсерйозніших проблем в країні, за даними Міжнародної організації з боротьби з корупцією (Transparency International) за 2024 рік, Україна займає 105 місце з 180 країн у рейтингу корупції [1]. Це найкращий показник за останнє десятиліття, проте все ще досить низький. Європейський Союз, усвідомлюючи важливість подолання цієї проблеми, активно підтримує антикорупційні зусилля в Україні, впроваджуючи різноманітні ініціативи та програми [2]. У випадку України жорсткі вимоги ЄС щодо дотримання європейських цінностей є правильними, але країна з пострадянським минулим має пройти свій реформаторський шлях. Державі потрібно напрацювати амбітні та всеохопні дорожні карти для вступу до Європейського Союзу. Цьогоріч у переговорах із ЄС може відкритися перший і найскладніший кластер «Основи» (Fundamentals), у якому є переговорний розділ 23 «Правосуддя та фундаментальні права», і саме до нього належить боротьба з корупцією. Однак у нашому випадку антикорупційний компонент буде включений до кожного кластеру перемовин із країнами ЄС: від сільського господарства, навколишнього середовища та соціальної сфери до митниці, транспорту й енергетики [3].

Основними антикорупційними нормативно-правовими актами країн Європейського Союзу є:

- Конвенція про захист фінансових інтересів Європейського співтовариства від 26 липня 1995 р.;
- Конвенція про боротьбу проти корупції серед функціонерів Європейського Співтовариства і функціонерів країн-учасниць Європейського Союзу від 25 травня 1997 р.;
- Директива Ради Європейського Союзу від 10 червня 1991 р. No 91/308 «Про запо-бігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей»;
- Рамкове рішення 2003 р. «Про боротьбу з корупцією в приватному секторі спрямоване на криміналізацію як активного, так і пасивного підкупу»;
- Конвенція ООН про боротьбу з корупцією 2003 р.

Знаковим є те, що Договір про функціонування ЄС визнає корупцію «еврозлочиною», що вимагає єдиного підходу до криміналізації та санкцій. [4]. Але навіть при формальному прийнятті необхідних законів, головна проблема України – корупційні механізми, які перешкоджають їх ефективній імплементації на практиці. Це особливо помітно у сфері державних закупівель, де корупційні схеми призводять до неефективного використання бюджетних коштів, у тому числі й єврофондів.

Корупція в Україні проявляється в різних сферах, включаючи публічну адміністрацію, правоохоронні органи, судочинство, бізнес та освіту. Вона призводить до таких негативних наслідків, як: економічні втрати, корупція завдає шкоди економіці країни, оскільки призводить до неефективного використання державних ресурсів і зменшення інвестицій; корупція підриває довіру громадян до влади, що може призвести до соціальної нестабільності; корупція ускладнює процес створення ефективних інституцій, оскільки призводить до їхнього підкупу та зловживання владою. У 2015 році в Україні було створено Національне антикорупційне бюро (НАБУ), яке є незалежним органом, відповідальним за розслідування корупційних злочинів, скоєних високопосадовцями. НАБУ досягло значних успіхів у боротьбі з корупцією, зокрема у розслідуванні корупційних схем у Вищій атестаційній комісії та Міністерстві внутрішніх справ [5, с. 315]. Ефективна антикорупційна політика має стати не лише обов'язком держави, а й спільною справою всього суспільства.

Але на зараз вирішальним чинником у подоланні корупції є комплексне реформування судової системи. Судова система повинна бути незалежною та неупередженою, а її рішення повинні бути справедливими та прозорими. Реформа судової системи передбачає: внесення змін до Конституції України, що посилять незалежність суддів. Запровадження ротатії суддів та обмеження їхніх термінів перебування на посаді. Забезпечення доступу громадськості до судових процесів. Реформування судової системи є складним і тривалим процесом. Однак, це є необхідним для створення ефективного механізму боротьби з корупцією [5, с. 316].

Однак корупція залишається системним бар'єром на шляху євроінтеграції України, що підтверджується як міжнародними рейтингами, так і практичними викликами в процесі адаптації до стандартів ЄС. Незважаючи на створення антикорупційних інститутів та прийняття необхідного законодавства, ключовою проблемою залишається неефективна імплементація антикорупційних норм на

практиці. Успіх євроінтеграційних прагнень України в остаточному підсумку залежатиме від здатності держави продемонструвати не формальне, а реальне виконання вимог ЄС щодо боротьби з корупцією, що вимагає послідовної політичної волі, інституційної зрілості та активної участі громадянського суспільства

Список використаних джерел

1. Transparency International. Індекс сприйняття корупції. 2024. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org>
2. ZAHOLOVOK.COM.UA: Закарпаття про головне 2024. URL: <https://zaholovok.com.ua/vid-prozorosti-do-vidpovidalnosti-rol-yes-u-podolanni-koruptsiyi-v-ukrayini>
3. Боротьба з корупцією в Україні: євросоюз змінює підхід та вимоги. Дзеркало тижня. URL: <https://zn.ua/ukr/anticorruption/minus-bal-za-jakist-vikonannja-reform-shcho-oznachaje-prosidannja-ukrajini-v-indeksi-spriijnjattja-koruptsiji-2024.html> (дата звернення: 15.11.2024)
4. Corruption is the abuse of power for private gain. European Commission web-site. URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption_en
5. Фараонов Г. Боротьба з корупцією як передумова євроінтеграції України. *Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє* : матеріали Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю. Черкаси, 2024. С. 315–316.

Гуцол Микола Андрійович,

здобувач вищої освіти 2-го курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Валєєв Руслан Гельманович, доцент кафедри адміністративного права і процесу Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, полковник поліції

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ НПУ ЯК СУБ'ЄКТ І ОБ'ЄКТ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Корупція є одним із найбільш небезпечних соціальних явищ, що підриває основи демократичного управління, знижує рівень безпеки